

Univerzitet u Beogradu - Pravni fakultet

PРАВNA INFORMATIKA

(VEŠTINA)

SILABUS I RASPORED NASTAVE

(2008/2009)

Prof. dr Stevan Lilić & Dr Dragan Prlja

© Stellius 2009

I. Podaci o predmetu

Naziv predmeta: Pravna informatika (veština)
Naziv predmeta na engleskom: Legal Informatics (Skill)
Nedeljni fond časova predavanja (i praktične nastave): 3 (2+1)
Godišnji fond časova predavanja (i praktične nastave): 39 (24 + 15)
Nivo studija: Osnovne akademske studije
Trajanje i raspored nastave: Jedan semestar (Prva godina, II semestar)
Karakter predmeta: Obavezan (veština)
Broj ESPB kredita: 5
Cilj predmeta: <p>Osnovni cilj je da se studenti prava upoznaju sa mogućnostima primene informacione i komunikacione tehnologije u pravnoj profesiji. Studenti će biti upoznati sa opštim konceptualnim osnovama pravne informatike.</p> <p>Poseban naglasak je na sticanju veštine, odnosno praktičnih znanja u pronalaženju i korišćenju pravnih informacija uz pomoć novih tehnologija, baza podataka i pretraživača. Studenti će biti upoznati i sa osnovnim pitanjima e - uprave, e - trgovine, e - nabavki, e -demokratije, itd.</p>
Način izvođenja nastave (oprema): <p>Predavanja i PowerPoint prezentacije: ukupno 24 časova predavanja i prezentacija sa diskusijom i pitanjima i odgovorima tokom 13 nedelja (učionica sa tehničkom opremom za audio-vizuelne prezentacije).</p> <p>Praktičan rad i vežbanje veštine: ukupno 15 časa tokom 13 nedelja (učionica sa tehničkom opremom za audio-vizuelne prezentacije, studentska kompjuterska laboratorija, druge opcije).</p>
Provera znanja, ocenjivanje i ispit:

- a) Prisustvo časovima nastave (20 bodova)
- b) Elektronski kolokvijum - dva on-line testa tokom semestra (10 + 10 bodova = 20 bodova)
- c) Izrada i odbrana seminarskog rada (20 bodova)
- d) Sertifikati (npr. Paragraf net), diplome i, izrada web sajtova itd (10 bodova)
- e) Usmeni ispit polažu svi studenti prema ispitnom rasporedu
 - Kandidati koji su prisustvovali nastavi, uspešno uradili oba elektronska kolokvijum i odbranili seminarski rad, odnosno pohađali "Paragaf" ili drugi kurs (koji imaju ukupan broj predispitnih bodova 60-70) na ispitu ukratko izlažu svoj seminarski rad i temu sa utvrđenog spiska ispitnih pitanja koju sami izaberu.
 - Kandidati koji su prisustvovali nastavi i uspešno uradili oba elektronska kolokvijuma, odnosno pohađali "Paragaf" ili drugi kurs (koji imaju ukupan broj predispitnih bodova 40-50) na ispitu izvlače dva pitanja, uz mogućnost da jedno zamene pitanjem koje sami izaberu sa utvrđenog spiska ispitnih pitanja.
 - Studenti koji imaju manje od 40 predispitnih bodova na ispitu izvlače dva pitanja i na njih odgovaraju.

Opis kursa:

Uvođenje *Pravne informatike* kao obavezan predmet na prvoj godini pravnih studija posledica je potrebe da se studentima pravnih fakulteta usklade znanja iz ove oblasti sa najnovijim trendovima u tzv. Evropskom prostoru visokog obrazovanja i opštom reformom nastave na pravnim fakultetima. Imajući u vidu veoma dinamičan razvoj informatičke tehnologije uopšte, a posebno njen razvoj u oblasti prava, kurs *Pravna informatika* sadržinski je usklađen sa sadašnjim tokovima u ovoj oblasti, kao i sa odgovarajućim potrebama nastave. U tom smislu, sadržina predmeta proširena je materijom o elektronskoj vladi, elektronskom potpisu, kompjuterskim krivičnim delima, primeni elektronske komunikacije u upravnom postupku i dr., a izostavljeni su oni delovi materije koji su vremenom postali prevaziđeni i neaktuelni. Takođe, imajući u vidu da se novim nastavnim programima (rađenim prema zahtevima tzv. Bolonjske deklaracije) na pravnim fakultetima predviđa da predmet *Pravna informatika* bude opšteobavezan predmet sa naglaskom na *skills*, akcentat je stavljen na opšte konceptualne i metodološke osnove primene kompjuterske i informatičke tehnologije u pravu što doprinosi da se ovaj predmet u celini, kako po sadržaju, tako i po metodama nastave i udžbenicima približi svetskim i evropskim akademskim standardima.

Sadržina kursa (silabus):

1. Informatička tehnologija i pravo, 2. Značaj pravne informatike kao "veštine", 3. Resursi digitalizovanih pravnih informacija, 4. Pronalaženje digitalizovanih pravnih informacija, 5. Pravna kibernetika, 6. Geneza pravne informatike, 7. Primarni izvori prava na Internetu - legislativa, 8. Primarni izvori prava na Internetu - sudski slučajevi, 9. Primarni izvori prava na Internetu - službeni listovi, 10. Pravo u informatičkom okruženju, 11. Područje primene pravne informatike, 12. Sekundarni izvori prava na internetu - pravni časopisi, 13. Sekundarni izvori prava na internetu - komentari sudskih slučajeva, 14. Sekundarni izvori prava na internetu -

knjige, 15. Baze pravnih podataka, 16. Kompjuterizovan službene evidencije, 17. Informacioni sistem Pravnog fakulteta u Beogradu, 18. Baza podataka Biblioteke Pravnog fakulteta u Beogradu, 19. Pravni informacioni sistemi, 20. Ekspertski sistemi u pravu, 21. Metodologija izrada seminarskih radova, 22. Citiranje internet izvora, 23. Metodologija izrade power point prezentacije, 24. E-potpis, 25. E-demokratija, 26. E-uprava, 27. E-pravosuđe, 28. Referentni izvori informacija za pravnike - biblioteke i izdavači, 29. E-trgovina, 30. E-javne nabavke, 31. Pravni fakulteti na internetu, 32. Međunarodne institucije iz oblasti prava na internetu, 33. Informatička tehnologija i upravni postupak, 34. Informatička tehnologija i poreski postupak, 35. Kompjuterski kriminal, 36. Krivična dela protiv bezbednosti računarskih podataka, 37. Pravo privatnosti, 38. Zaštita ličnih podataka i informatička tehnologija, 39. Slobodan pristup javnim informacijama.

Seminarski radovi:

Tema seminarskog rada može se odabrati iz bilo koje oblasti naznačene u silabusu predmeta.

Seminarski rad, u konsultaciji sa predmetnim nastavnikom, u obimu od 10.000 do 15.000 karaktera, sa naslovnom stranom (naznaka univerziteta i fakulteta, naslov i vrsta rada, ime i broj indeksa autora, ime mentora, mesto i datum), kao i obaveznim zaključkom i spiskom korišćenih izvora (stručna literatura, pravni i internet izvori), dostaviti u elektronskoj verziji na slilic@eunet.yu ili dragan@prlja.info.

Literatura:

- Stevan Lilić, Dragan Prlja *Pravna informatika veština*, Dosije, Beograd, 2008.
- Teme E-demokratija, E-trgovina, Značaj pravne informatike kao veštine i Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (SgRS 97/08) nalaze se na sajtu:
 - ♦ www.ius.bg.ac.yu/nastavnici/stevanlilic/nastava-materijali
 - ♦ www.prlja.info/predavanja

Dopunska stručna literatura, pravni i internet izvori:

Stručna literatura:

Predradrag Dimitrijević, *Pravo informacione tehnologije – Osnovi kompjuterskog prava*, SVEN, Niš, 2009.

Stevan Lilić, *E-uprava i Evropa znanja*, Arhiv za pravne i društvene nauke, Br. 1-4, 2006.

K. Biehland and T. Calishain, *The Lawyers Guide to Internet Reserach*, 2000.

Lyonette Louis-Jacques, *Legal Research Using the Internet*, 2005. (<http://www.lib.uchicago.edu/~llou/mpoctalk.html>)

A.R. Lodder and A. Oskamp, *Information Technology and Lawyers. Advanced Technology in the Legal Domain*, Springer, 2006.

R. Susskind, *Expert System in Law*, 1989.

Pravni izvori:

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (SgRS 97/08)

Zakon o elektronskom potpisu (SgRS 135/04).

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja (SgRS 120/04).

Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa za borbu protiv visokotehnološkog kriminala (SgRS 61/05).

Krivični zakonik, (SgRS 85/05).

Internet izvori:

Pronađi pravo, www.pronadjipravo.com

Narodna skupština Republike Srbije, www.parlament.sr.gov.yu

Sudska praksa, www.sudskapraksa.com

II Podaci o nastavnicima koji izvode kurs

<p>Ime i prezime: Stevan Lilić</p> <p>Institucija: Pravni fakultet u Beogradu</p> <p>Akademski stepen: Redovni profesor, doktor pravnih nauka</p> <p>Prijem studenata: četvrtak: 09.00 – 12.00 (kab. br. 418), slilic@eunet.yu</p>	<p>Prof. dr Stevan Lilić, redovni profesor, rukovodi redovnim nastavom iz predmeta "Pravna informatika" od njenog uvođenja na Pravnom fakultetu u Beogradu. Na poslediplomskim studijama više godina vodio je kurs "Pravni aspekti zaštite podataka u kompjuterizovanim informacionim sistemima". Napisao je naš prvi udžbenik iz ove oblasti - <i>Pravna informatika</i> (1991, 2006), <i>Internet vodič za pravnike</i> (2006), kao i veći broj naučnih i stručnih radova, između ostalog: <i>Legal Framework and E-Government in Europe of Knowledge</i>, <i>Primena kibernetike u oblasti prava</i>, <i>Teorijske osnove pravnog informacionog sistema</i>, <i>Kibernetička modelistika i upravna funkcija</i>, <i>Zaštita podataka u kompjuterizovanim informacionim sistemima (uporednopravna analiza)</i>, <i>Savremena uprava, pravna država i informatička tehnologija</i>, <i>Expert Systems in Public Administration</i>, <i>Nauka, pravo i savremena tehnologija</i>, <i>Data protection ombudsman</i>, <i>Pravna informatika i upravni postupak</i>, i dr.</p>
<p>Ime i prezime: Dragan Prlja</p> <p>Institucija: Institut za upredno pravo, Beograd</p> <p>Akademski stepen: doktor pravnih nauka</p> <p>Prijem studenata: četvrtak: 09.00 – 12.00 (kab. br. 418), dragan@prlja.info</p>	 <p>Dr Dragan Prlja naučni je saradnik u Institutu za uporedno pravo u Beogradu. Specijalizovao se za oblast upotrebe kompjutera u pravu radeći u većem broju naučnih i obrazovnih institucija u zemlji i inostranstvu. Napisao je kao autor ili koautor više knjiga iz oblasti pravne informatike: <i>Pravna informatika EZ: vodič za pronalaženje prava EZ</i> (1992), <i>Kompjuteri za pravnike</i> (1994), <i>Pravna informatika i lokalna samouprava</i> (2000), <i>Internet vodič za pravnike</i> (2006), kao i veći broj naučnih i stručnih radova iz oblasti pravne informatike.</p>

Univerzitet u Beogradu - Pravni fakultet
PRAVNA INFORMATIKA - VEŠTINA

Prof. dr Stevan Lilić & Dr Dragan Prlja

Raspored nastave, teme i literatura za letnji semestar školske 2008/2009.
 godine

Četvrtak 8.55/9.40/10.35

Amf. V

Nedelja 1

Četvrtak, 12. februar 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
1	Uvod: Informatička tehnologija i pravo	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 36-39	
2	Značaj pravne informatike kao "veštine"	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 63-75	
3	Resursi digitalizovanih pravnih informacija i njihovo pronalaženje	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 109-111	K. Biehland and T. Calishain, <i>The Lawyers Guide to Internet Reserach</i> , 2000. www.google.com www.findlaw.com www.pronadjipravo.com

Nedelja 2

Četvrtak, 19. februar 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura /	Dodatna literatura /
-----	------	-------	-----------	--------------	----------------------

s				Sredstva	istraživanje
4	Pravna kibernetika	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 18-26	
5	Geneza pravne informatike	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 26-28	
6	Primarni izvori prava na Internetu	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 109-123	www.parlament.sr.gov.yu www.pronadjipravo.com

Nedelja 3

Četvrtak, 26. februar 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
7	Pravo u informatičkom okruženju	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 63-66	
8	Područje primene pravne informatike	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 67-75	
9	Sekundarni izvori prava na internetu	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 136-154	www.pronadjipravo.com

Nedelja 4

Četvrtak, 5. mart 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
-----	------	-------	-----------	-----------------------	-----------------------------------

10	Baze pravnih podataka	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 62-63	
11	Kompjuterizovane službene evidencije	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 84-85	
12	Informacioni sistem Pravnog fakulteta u Beogradu	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 165-175	www.ius.bg.ac.yu

Nedelja 5

Četvrtak, 12. mart 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
13	Pravni informacioni sistemi	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 63-75	
14	Ekspertski sistemi u pravu	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 63-75	R. Susskind, <i>Expert System in Law</i> , 1989.
15	Metodologija izrada seminarskih radova	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori		APA Style citations www.lib.berkeley.edu/TeachingLib/Guides/APAstyle.pdf

Nedelja 6

Četvrtak, 19. mart 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
16	E-potpis	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 77-78	Zakon o elektronskom potpisu (SgRS 135/2004)
17	E-demokratija	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 48-62	Projekat informacionog društva islandia.law.yale.edu/isp/strongdem/overview.html
18	Elektronski kolokvijum	vežbanje veštine	praktičan rad		

Nedelja 7

Četvrtak, 26. mart 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
19	E-uprava	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 48-62	Stevan Lilić, <i>E-uprava i Evropa znanja</i> , Arhiv za pravne i društvene nauke, Br. 1-4, 2006.
20	E-pravosuđe	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 53-54	Sudska praksa - www.sudskapraksa.com
21	Referentni izvori informacija za pravnike	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008,	www.nbs.bg.ac.yu/ www.cobiss.net/ www.pronadjipravo.com

APRILSKI ISPITNI ROK
1-10. aprila 2008.
NEMA NASTAVE

Nedelja 8

Četvrtak, 16. april 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
22	Informatička tehnologija i zakonodavni postupak	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 51-53	www.parlament.sr.gov.yu
23	Informatička tehnologija i sudski postupak	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 53-54	www.vrhovni.sud.srbija.yu
24	Referentni izvori informacija za pravnike	vežbanje veštine	praktičan rad pitanja i odgovori	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 154-165	www.pronadjipravo.com

Nedelja 9

Četvrtak, 23. april 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
25	E-trgovina	power point prezentacija	predavanje i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 77-78	D. Baumer, J.C. Poindexter, <i>Cyberlaw and E-Commerce</i> , 2002.

26	E-javne nabavke	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 54-56	Commision of the European Communities, "Proposal for an Action Plan for the Implementation of the Legal Framework for Electronic Public Procurement", Brussels, 13.12.2004.
27	Elektronski kolokvijum	vežbanje veštine	praktičan rad		

Nedelja 10

Četvrtak, 30. april 2009

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / Sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
28	Informatička tehnologija i upravni postupak	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 78-84	www.drzavnauprava.sr.gov.yu
29	Informatička tehnologija i poreski postupak	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 48-62	www.mfin.sr.gov.yu
30	Obrana seminarskih radova	studentski radovi	pitanja i odgovori		

Nedelja 11

Četvrtak, 7. maj 2008

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
31	Kompjuterski kriminal	power point prezentacija	predavanja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 85-90	Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa za borbu protiv visokotehnološkog kriminala, (SgRS 61/05)

32	Krivična dela protiv bezbednosti računarskih podataka	power point prezentacija	predavaja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 85-90	Krivični zakonik, Glava 17, (SgRS 85/05)
33	Obrana seminarskih radova	Sudentski radovi	praktičan rad pitanja i odgovori		

Nedelja 12

Četvrtak, 14. maj 2008

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
34	Pravo privatnosti	power point prezentacija	Predavaja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 91-105	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (SISRJ 24/98,26/98)
35	Zaštita ličnih podataka i informatička tehnologija	power point prezentacija	Predavaja i diskusija	S.Lilić, D. Prlja, <i>Pravna informatika veština</i> , Beograd, 2008, str. 91-105	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (SISRJ 24/98,26/98)
36	Obrana seminarskih radova	Sudentski radovi	praktičan rad pitanja i odgovori		

Nedelja 13

Četvrtak, 21. maj 2008

čas	Tema	Vrsta	Aktivnost	Literatura / sredstva	Dodatna literatura / istraživanje
37	Slobodan pristupa javnim	power point prezentacija	Predavaja i diskusija		Zakon o slobodnom pristupu informacijama od

	informacijama				javnog značaja (SgRS 125/04)
38	Obrana seminarskih radova	Sudentski radovi	praktičan rad pitanja i odgovori		
39	Potpisi				